

Genstigt, kunne vi lade den reent udgaae. Naar iøvrigt et æret Medlem her har meent, at de Høfere, som allerede have nedfat sig, i den Overbeviisning, at de vare udenfor den i Loven betegnede Grændse ved den foreliggende Lov, skulde kunne bringes til at forlade deres Levevei og trække sig andetskeds hen, saa troer jeg, han tillægger denne Lov en Kraft, som den ikke kan have; den kan virke fremad men ikke tilbage. Det, som er, det er, og hvis det ikke skulde være Tilfældet, saa vil jo det Simple være, ogsaa af den Grund at forfaste § 2; saa komme vi slet ikke i nogen videre Forlegenhed dermed; men mig forekommer det, som om den under den bestaaende Lov erhvervede Ret ikke kan betages Noget, medmindre vi ville betale ham derfor, og det kunne vi ikke tænke paa. Dersom § 2 bliver antaget, saa er det kun en fremtidig Bestemmelse, saa vil man for Fremtiden kunne gjøre Indsigelse, om Noget nedfatter sig indenfor denne Kreds, men man kan umuligt antage, at Loven skulde blive fortolket paa den Maade, at den ogsaa kom til at gjælde for den forbigaaende Tid. I saa Fald vilde der virkelig være Spørgsmaal om at tilstedsætte velerhvervede Rettigheder; var der her Tale om Fæstegods, saa vilde Alle begribe det, men her er Tale om en Høsterlov, og saa begriber Ingen det. Naar det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) har meent, at man skulde lade den Bestemmelse, at der kun maa sælges for 1 Rd., staae, fordi Spekhøfene ellers vilde blive til Grosserere, saa maa det ærede Medlem lægge Mærke til, at det ikke er vanskeligt for Høferne, ligesaa lidt som for Hønskræmmerne, at blive Grosserere; det kunne de Alle blive. Enhver Hønskræmmer kan blive Grosserer, og der er Hønskræmmer, der ere Sukker- og Kaffe-grosserere og handle med meget store Dvantteter. Naar de komme forbi min Dør, sig de til mig: Vil Du have et Lis pund Sukker med fra Kjøbstaden, Du kan faae det til den og den Priis? Vi accordere derom, han sælger mig det og bringer mig det. Grosserer er det ikke vanskeligt at blive, men det er vanskeligt at blive en saadan lille Kjøbmand, der lever af at pine Skillingen ud af dem, som

denne Slags Kjøbmænd, der stride imod, ja det er kun Skillingstræmmene, der have stridt mod en almindelig Frihed, men Kjøbmanden veed meget godt, at han skal have sin Skillingstræmmer for sig, og det er Høferen. Der er slet ingen Fare for de egentlige Kjøbmænd, og naar man siger: Ja men I see dog, at vore ansæete Kjøbmænd have deeltaget i Modstanden mod Høsterloven, saa svarer jeg: Ja, hvad gjør man ikke for det Læng, man lever i. Til mig, hvem de i mange Henseender betragte som Høsterlovens Fader, have Mange sagt: Hvad skulle vi gjøre, vi skulle jo leve med vore Venner, vi leve jo ikke med Dig; men det er noget taabeligt Tøt, staae Du kun imod, see Du kun at faae saa mange smaa Handelsberettigede omkring os, som Du kan, thi derigjennem gavnes netop vor Handel, derved faae vi netop Afløb for vore Varer. Saaledes forholder Sagen sig virkelig; og lad os nu antage, at der findes 100 eller 110 saadanne Skillingstræmmere i Landet, som gjøre denne Modstand, skulle vi saa for deres Skyld bringe saa store Offre og binde os til en saa urimelig Bestemmelse? Det ærede Medlem vil dog indrømme mig, at det er en besynderlig Ting, at jeg, naar jeg boer paa Landet 2, 3 a 4 Mil fra en Kjøbstad, ikke skal kunne have Lov til at kjøbe mine Artikler hos en Mand, som boer meget nærmere, men at Handelen nødvendigviis skal gives en anden Form, saaledes at jeg skal bestille dem hos Høferen og han bringe mig dem, thi mit Bud har han Lov til at være. Adskillige Folk have tilskrevet mig og spurgt mig, hvorledes de skulle bære sig ad for at komme ud af det med dette Rigsdalerssalg, og jeg har lært dem en Methode, som jeg har lært af en Bonde paa Sjælland. Jeg har engang fortalt ham, seet en Frue bære sig ad paa følgende Maade: Hun fik fra sin Svigersøn udsendt Prøver af alle Slags Varer, Menvarer og Sligt, og gif omkring og solgte meget store Dvantteter; Smaa-træmmene paa Stedet, som vilde have 2 Sk. mere for Allen af de samme Varer, anlagde Proces, men Fruen vandt, hun kunde sælge Alt, hvad hun vilde, med Prøver i Haanden og som Commissionair. Den samme Anviisning har jeg ogsaa givet Høferne. Jeg har sagt